Lietas arhīva Nr. CA-0379-17
ECLI:LV:LAAT:2017:1214.C26164716.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē 2017.gada 14.decembrī

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Inguna Tabore
tiesnese Ludmila Mežale
tiesnese Valentīna Sokolova
ar sekretāri Kristīni Karpoviču
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu un /pers. B/ pretprasībā pret /pers. A/ par zaudējumu piedziņu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rēzeknes tiesas 2017.gada 21.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ 2016.gada 18.aprīlī iesniedza tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/, un pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1756., 1765. pantu, lūdza tiesu: piedzīt no /pers. B/ parādu 1536,70 EUR, likumiskos procentus 245,87 EUR, tiesāšanās izdevumus- valsts nodevu 262,70 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR.

Prasītājs norāda, ka 2013.gada 2.janvārī puses noslēdza nedzīvojamo telpu nomas līgumu par telpām 190 m^2 platībā, kas atrodas /adrese/. Nomas maksa par telpu nomu noteikta 128,06 EUR (90 LVL) mēnesī. Minētā līguma darbības termiņš 2013.gada 30.jūnijā tika pagarināts līdz 2014.gada 30.jūnijam.

Norāda, ka atbildētājs no 2013.gada 1.jūlija līdz 2014.gada 30.jūnijam nav maksājis par telpu nomu, tādēļ turpmāk nomas attiecības vairs netika turpinātas, un nomas līguma darbības termiņš beidzās 2014.gada 30.jūnijā.

Atbildētājam vairākkārt nosūtīti atgādinājumi par parāda samaksu, bet atbildētājs samaksu nav veicis, un parāds par telpu nomu par divpadsmit mēnešiem ir 1536,70 EUR (1080 LVL).

Uzskata, ka rēķinu apmaksas termiņa kavējuma dēļ atbildētājam jāmaksā likumiskie 6 procenti gadā no neapmaksātās summas, kas kopsummā par diviem gadiem un astoņiem mēnešiem ir 245,87 EUR.

Atbildētājs /pers. B/ rakstveida paskaidrojumā norāda, ka prasību pilnībā neatzīst un lūdz noraidīt.

Prasītājs ir rīkojies prettiesiski, viņa darbībās ir Krimināllikuma 179. un 279.panta pazīmes, un atbildētājam nodarīts ievērojams mantisks zaudējums. Par prasītāja darbībām Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Rēzeknes iecirkņa lietvedībā ierosināts kriminālprocess Nr.11331003215.

/pers. B/ 2017.gada 3.martā iesniedza lietā pretprasību pret /pers. A/ par zaudējumu piedziņu, kurā norāda, ka pušu noslēgtā nomas līguma darbības laikā viņš regulāri maksāja prasītājam nomas maksu, kas pēc prasītāja lūguma tika veikta skaidrā naudā, bez jebkādām kvītīm. Līdz ar to faktu par naudas nodošanu prasītājam viņš pierādīt nevar.

Uzskata, ka nomas maksas veikšanu pierāda fakts, ka, neskatoties uz to, ka pēc prasītāja apgalvojumiem, no 2013.gada 1.jūlija līdz 2014.gada 30.jūnijam viņš nav saņēmis nomas maksu, ar atbildētāju pirmstermiņa nomas līgumu prasītājs neizbeidza.

Atbildētājs norāda, ka 2013.gada 23.februārī ar SIA "2G Rent" viņš noslēdza mutisku glabājuma līgumu, saskaņā ar kuru SIA "2G Rent" nodeva atbildētājam glabājumā traktoru "K-701M", kuru savukārt atbildētājs apņēmās glabāt prasītāja iznomātajās telpās /adrese/. Tajā pat dienā SIA "2G Rent" noslēdza ar atbildētāju patapinājuma līgumu, saskaņā ar kuru SIA "2G Rent" atļāva atbildētājam minēto traktoru izmantot savām vajadzībām, kā arī sniegt komercpakalpojumus trešajām personām.

Atbildētājs 2014.gada 10.augustā saņēma zemnieku saimniecības "/Nosaukums/" īpašnieka /pers. C/ pasūtījumu lauku apstrādei, kas atbildētājam bija jāveic no 2014.gada 15.augusta līdz 2014.gada 10.septembrim. Par darba izpildi viņš saņemtu 1000 EUR, bet šo darbu atbildētājs nevarēja veikt, jo /pers. A/ prettiesiski liedza traktoram izbraukt no telpām, neskatoties uz to, ka traktors pieder trešajai personai. Ar savām darbībām prasītājs nodarīja atbildētājam zaudējumus 1000 EUR apmērā. Identiska situācija atkārtojusies arī vēlāk. Atbildētājs 2015.gada 3.augustā saņēma zemnieku saimniecības "/Nosaukums/" pasūtījumu lauku apstrādei, kas jāveic no 2015.gada 10.aprīļa līdz 2015.gada 10.maijam. Par darba izpildi atbildētājs saņemtu 1120 EUR, bet neļaujot atbildētājam izbraukt no telpām ar traktoru, prasītājs nodarīja zaudējumus atbildētājam 1120 EUR apmērā.

Šāda prasītāja rīcība, neļaujot izbraukt atbildētājam no nomātajām telpām ar traktoru ir nelikumīga, un prasītāja atsaukšanās uz "aizturējuma tiesību", kura paredzēta Civillikuma 1737.pantā nav pamatota. Prasītājs nav ņēmis vērā, ka SIA "2G Rent" nav pušu nomas attiecību dalībniece, tādēļ nav atbildīga par atbildētāja saistību izpildi, un uz SIA "2G Rent" īpašumu nav attiecināma "aizturējuma tiesība".

Pamatojoties uz Civillikuma 1772., 1779., 1792. pantu, /pers. B/ uzskata, ka prasītāja nelikumīgo darbību dēļ viņam nav izdevies saņemt samaksu par darbu 2120 EUR, ko viņam ir tiesības prasīt no prasītāja kā zaudējumu atlīdzību.

/pers. A/ 2017.gada 20.martā tiesā iesniedza paskaidrojumus par /pers. B/ pretprasību, kurā pretprasību neatzīst pilnībā.

Neatbilst patiesībai atbildētāja apgalvojumi par it kā veikto nomas maksas samaksu skaidrā naudā. /pers. B/ vairākkārt tika nosūtīti atgādinājumi par parāda samaksu, sūtīti paziņojumi un brīdinājumi par telpu atbrīvošanu, kā arī katru mēnesi izrakstīti rēķini par telpu nomu, kurus atbildētājs neapmaksāja.

Līdz pat pretprasības iesniegšanai tiesā prasītājam neviens nav ziņojis, ka traktors pieder SIA "2G Rent", un, ka atbildētājs apņēmās traktoru glabāt prasītājam piederošajās telpās.

Prasītājs uzskata, ka bez viņa piekrišanas atbildētājs nebija tiesīgs iznomātajās telpās glabāt citai personai piederošās mantas, vēl jo vairāk traktoru. Ja traktors pieder SIA "2G Rent", tad tai nebija nekādas grūtības un šķēršļu pašai noslēgt glabājuma līgumu ar prasītāju, un ievietot traktoru prasītājam

piederošajās telpās /adrese/.

Tāpat norāda, ka 2014.gada augustā atbildētājs tika brīdināts par telpu atbrīvošanu un viņš varēja izvest visas mantas un izmantot traktoru. Tā kā atbildētājs atteicās labprātīgi atbrīvot nomātās telpas, prasītājs 2014.gada septembrī Rēzeknes tiesā cēla prasību pret atbildētāju par iznomāto telpu piespiedu atbrīvošanu, un tiesa ierosināja civillietu Nr.C26116314.

Ar Rēzeknes tiesas 2017.gada 21.jūlija spriedumu /pers. A/ prasība apmierināta daļēji un /pers. B/ pretprasība apmierināta pilnīgi.

No /pers. B/ /pers. A/ labā piedzīts parāds 1422,57 EUR, par laika posmu no 2013.gada 1.jūlija līdz 2014.gada 30.jūnijam, kā arī tiesāšanās izdevumi, valsts nodeva 213,39 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR, un kopā 1640,66 EUR.

No /pers. A/ /pers. B/ labā piedzīti zaudējumi 2120 EUR, kā arī tiesāšanās izdevumi, valsts nodeva 60 EUR, un kopā 2180 EUR.

No /pers. A/ valsts labā piedzīta valsts nodeva 258 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 9,84 EUR.

No /pers. B/ valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 9,84 EUR.

Saskaņā ar pušu noslēgto līgumu, un lietā iesniegtajiem rēķiniem, tiesa secināja, ka atbildētāja parāds par laiku no 2013.gada 1.jūlija līdz 2014.gada 30.jūnijam ir 1536,70 EUR (1080 LVL). Atbildētājs zināja par izrakstītajiem rēķiniem un to apmēru, jo rēķinus ir saņēmis un parakstījis.

Tiesa atzina, ka nokavējuma procenti 245,87 EUR aprēķināti pamatoti, par laika posmu no 2013.gada 1.jūlija līdz 2016.gada 1.martam, t.i., par trīsdesmit diviem mēnešiem.

Tiesa atzina, ka lietā iesniegtie pierādījumi liecina, ka prasītājs atbildētājam nosūtījis paziņojumus par telpas atbrīvošanu un parāda samaksu. Savukārt atzīstot, ka atbildētājs nomas maksu pārtrauca maksāt pēc dažiem mēnešiem, prasītājs netieši apstiprinājis, ka atbildētājs nomas maksu veicis par četriem mēnešiem, maksājis prasītājam skaidrā naudā, pretī nesaņemot nekādu kvīti. Tāpat, prasītāja rīcība, veselu gadu neceļot nekādus iebildumus, ne pretenzijas, neizbeidzot līgumu, apstiprina, ka kādu daļu no nomas maksas viņš tomēr saņēma.

Tiesa secināja, ka atbildētājs prasību atzina daļēji – par summu 1422,57 EUR, kas piedzenama no atbildētāja prasītāja labā.

Attiecībā uz atbildētāja iesniegto pretprasību par 2120 EUR zaudējumu piedziņu no prasītāja, tiesa secināja, ka atbildētājam liegta piekļuve savām mantām, tostarp, traktoram K-701M, kas atradās iznomātajās telpās /adrese/.

Tiesa, saskaņā ar Civillikuma 1784.,1772.,1773.pantu, tiesību doktrīnā izteiktā jēdziena "zaudējums" skaidrojumu un zaudējuma atlīdzināšanas mērķi, atzina, ka civillietā ir konstatējami visi trīs zaudējumu atlīdzības pamati - prasītāja neattaisnojama darbība, liedzot atbildētājam piekļuvi nomātajām telpām un neļaujot paņemt traktoru K-701M, lai veiktu darbus, par kuriem gūtu ienākumus, kas radīja zaudējumus. Atzina, ka prasītāja darbības ir cēloniskā sakarā ar zaudējumiem, kas radās atbildētājam. Tiesa uzskata, ka atbildētājs ir pierādījis, ka prasītāja rīcības un prettiesisko darbību rezultātā viņš nav guvis peļņu 2120 EUR apmērā, ar kuru būtu varējis kaut daļēji segt savus parādus. Tiesas spriedumā norādīts, ka prasītājs ieejas durvīm nomainījis slēdzeni un durvīm priekšā nolicis betona bluķus.

Lietā iesniegtais 2013.gada 22.februāra pirkuma līgums, kas noslēgts starp SIA "2G Rent" kā pircēju un /pers. D/ kā pārdevēju, apstiprina, ka pircējs no pārdevēja iegādājās traktoru K-701M un divas traktora piekabes par kopējo summu 9000 EUR. Savukārt 2013.gada 23.februārī starp atbildētāju kā glabātāju un SIA "2G Rent" kā glabājuma devēju noslēgtais glabājuma līgums apstiprina, ka atbildētājs pieņem atlīdzības glabāšanā minēto SIA "2G Rent" traktoru K- 701M, ko apņemas glabāt noliktavu telpu teritorijā, kas atrodas /adrese/. Tāpat 2013.gada 23.februārī starp atbildētāju, kā patapinājuma ņēmēju, un SIA "2G Rent", kā patapinājuma devēju, noslēgtais patapinājuma līgums apstiprina, ka patapinājuma devējs uz īpašuma tiesību pamata sev piederošo traktoru K-701M, kas uz līguma noslēgšanas brīdi atrodas patapinājuma ņēmēja nomātajās telpās /adrese/, nodot patapinājuma ņēmēja bezmaksas lietošanā.

Tiesa spriedumā atzina, ka ar liecinieces /pers. E/ liecībām un Uzņēmumu reģistra izdruku pierādīts, ka no 2015.gada 9.februāra uzņēmuma SIA "2G Rent" īpašniece ir lieciniece /pers. E/, arī traktora K-701M īpašniece ir lieciniece. Savukārt faktu, ka atbildētājam bija iespēja nopelnīt naudu, tiesas sēdē apstiprināja liecinieks /pers. C/, liecinot, ka 2014.gadā pēc sludinājuma atradis reklāmu par dažādu meža un lauku darbu pakalpojumu sniegšanu. Ar atbildētāju mutiski vienojušies par apmēram 5 ha platības iekopšanu. Noskaidrots, ka lieciniekam bija zināms apstāklis, ka atbildētājam tehnika nav piederējusi, bet atbildētājs uzrādījis patapinājuma līgumu.

Apelācijas sūdzību par Rēzeknes tiesas 2017.gada 21.jūlija spriedumu iesniedza /pers. A/, lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu prasības noraidītajā daļā un daļā, ar kuru pilnīgi apmierināta /pers. B/ pretprasība.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs nepiekrīt tiesas viedoklim, ka atbildētājs /pers. B/ ir maksājis viņam nomas maksu par četriem mēnešiem, turklāt, to maksājis skaidrā naudā, jo tam pierādījumi nav iesniegti.

Ņemot vērā, ka atbildētājs nebija maksājis telpu nomu no 2013.gada 1.jūlija līdz 2014.gada 30.jūlijam, viņš atbilstoši juridiskās doktrīnas atzinumiem un Civillikuma 1734.un 1736.pantam izlietoja aizturējuma tiesības.

Uzskata par nepamatotu tiesas secinājumu, ka prasītājs ir nodarījis zaudējumus atbildētājam, kā arī tiesa nepareizi piemēroja Civillikuma 1784.,1772.,1773.pantu, norādot uz prasītāja prettiesisko darbību.

Nepiekrīt tiesas viedoklim, ka neļaujot atbildētājam izbraukt no telpām ar traktoru, /pers. B/ nodarīti zaudējumi, jo, pirmkārt, tie nevar būt atbildētāja zaudējumi bet gan varētu būt negūtie ienākumi, par kuriem prasītājs nevar atbildēt. Otrkārt, nav nekāda cēloniska sakara ar atbildētāja varbūtējiem ienākumiem un prasītāja tiesībām lietot aizturējuma tiesības.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka viņam līdz atbildētāja parāda samaksai par telpu nomu ir tiesības izlietot aizturējuma tiesību, un viņš nevar atbildēt par /pers. B/ komercdarījumiem, riskiem, negūto ienākumu vai peļņu.

/pers. B/ iesniedza paskaidrojumu par apelācijas sūdzību, norāda, ka apelācijas sūdzībā un /pers. A/ prasībā ir sagrozīti fakti.

Prasītājs nepamatoti atsaucas uz Civillikuma 1736.pantu par aizturējuma tiesību, jo šī tiesība izmantojama tikai uz nomnieka /pers. B/ lietām, nevis pret trešo personu kustamu lietu.

Nav ņemta vērā Komerclikuma 399.panta pirmā un trešā daļa, kas noteic, ka (..) aizturējuma tiesības nav spēkā pret trešo personu, kura pirms aizturējuma tiesību izmantošanas tiesīgā kārtā ieguvusi kādu citu lietu tiesību uz aizturēto priekšmetu.

Tas liecina, ka /pers. A/ nedrīkstēja aizturēt SIA "2G Rent" piederošo traktoru, tādēļ viņam jāatbild par visiem ar to saistītajiem zaudējumiem, un šāda atziņa pausta gan juridiskajā literatūrā, gan tiesu praksē, jo aizturējuma tiesību drīkst pielietot tikai likumā tieši noteiktos gadījumos. Minētā sakarā atsaucas uz Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 17.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-579/2012, un Civillikuma komentāriem prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.

Nepamatots un pretējs Civillikuma 1474.pantam ir /pers. A/ arguments, ka uzņēmuma līgums ar ZS "/Nosaukums/" īpašnieku netika noslēgts rakstveidā, kas ir pamats pretprasības noraidīšanai. ZS "/Nosaukums/" īpašnieks /pers. C/ pirmās instances tiesas sēdē apliecināja, ka ar atbildētāju noslēgtā mutiskā vienošanās ir uzskatāma par līgumu. Lūdz apelācijas sūdzību noraidīt.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs /pers. A/ uz tiesa sēdi neieradās, un pilnvarotā pārstāve /pers. F/ iesniedza lūgumu par lietas izskatīšanas atlikšanu, jo viņa no 2017.gada 4.decembra līdz 11.decembrim ārstēsies slimnīcā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmās daļas noteikumiem, apelācijas instances tiesa nolēma lietu izskatīt bez prasītāja un pilnvarota personas klātbūtnes, jo lietas dalībniekiem par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots likumā noteiktajā kārtībā (lietas 198.-200.lapa), un neierašanās ir neattaisnojoša, jo pārstāves iesniegumam vispār nav pievienoti dokumenti, kas apstiprinātu iesniegumā norādītos apstākļus par personas atrašanos stacionārā.

Tiesas sēdē /pers. B/ pilnvarotais pārstāvis /pers. G/ apelācijas sūdzību neatzina un sniedza paskaidrojumus, kas ir analoģiski sakarā ar iesniegto apelācijas sūdzību, un lūdza pretprasību apmierināt pilnīgi.

Motīvu daļa

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējot apelācijas sūdzībā izteiktos motīvus, un lietā iesniegtos pierādījumus, secina, ka /pers. A/ celtā prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi, bet /pers. B/ pretprasība ir noraidāma.

Ar Rēzeknes tiesas 2017.gada 21.jūlija spriedumu /pers. A/ prasība apmierināta daļēji un /pers. B/ pretprasība pilnīgi.

No /pers. B/ /pers. A/ labā piedzīts parāds 1422,57 EUR, par laika posmu no 2013.gada 1.jūlija līdz 2014.gada 30.jūnijam, kā arī tiesāšanās izdevumi, valsts nodeva 213,39 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR, un kopā 1640,66 EUR.

No /pers. A/ /pers. B/ labā piedzīti zaudējumi 2120 EUR, kā arī tiesāšanās izdevumi, valsts nodeva 60EUR, un kopā 2180 EUR.

No /pers. A/ valsts labā piedzīta valsts nodeva 258 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 9,84 EUR. No /pers. B/ valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 9,84 EUR.

Civilprocesa likuma 203.panta otrā daļa nosaka, ja spriedums pārsūdzēts kādā daļā, tā nepārsūdzētajā daļā spriedums stājas spēkā, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai.

Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza tikai /pers. A/ un pārsūdz pirmās instances tiesas spriedumu prasības noraidītajā daļā un daļā ar kuru pilnīgi apmierināta /pers. B/ pretprasība.

Civilprocesa likuma 426.panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās. Turklāt saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta otro daļu apelācijas instances tiesa izskata tikai tos prasījumus, kas izskatīti pirmās instances tiesā. Prasības priekšmeta un pamata grozījumi nav pieļaujami.

Civilprocesa 430.panta otrā daļa nosaka, ka fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Lietā konstatēts fakts, ka 2013.gada 2.janvārī /pers. A/, kā "iznomātājs" un /pers. B/ kā "nomnieks" noslēdza nomas līgumu līdz 2013.gada 30.jūnijam, ar kuru iznomātājs nodeva nomniekam nomā telpas ar atsevišķu ieeju un kopējo platību 190 kvm., pēc adreses /adrese/. Līguma 4.1.punktā noteikta nomas maksa 90 LVL mēnesī. Pusēm vienojoties nomas līgums pagarināts līdz 2014.gada 30.jūnijam.

Saskaņā ar pušu noslēgtā līguma noteikumiem /pers. A/ izsniedza un /pers. B/ saņēma apmaksai četrus rēķinus uz summu 1080 LVL, un konkrēti 2013.gada 1.jūlija rēķins Nr.31a, par telpu nomu par 2013.gada jūliju, augustu, septembri 270 LVL samaksa līdz 2013.gada 10.jūlijam, 2013.gada 10.oktobra rēķins Nr.41 par telpu nomu par 2013.gada oktobri, novembri, decembri 270 LVL samaksa līdz 2013.gada 10.oktobrim, 2014.gada 10.janvāra rēķins Nr.8a par telpu nomu par 2014.gada janvāri, februāri, martu 270 LVL (384,18EUR) samaksa līdz 2014.gada 10.janvārim, un 2014.gada 1.aprīļa rēķins Nr.17a par telpu nomu par 2014.gada aprīli, maiju un jūniju 270 LVL (384,18 EUR) samaksa līdz 2014.gada 10.aprīlim.

Prasītājs /pers. A/ prasībā lūdz piedzīt no /pers. B/ parādu par telpu nomu 1536,70 EUR (1080 LVL), un konkrēti par laika posmu no 2013.gada 1.jūlija līdz 2014.gada 30.jūnijam, un likumiskos procentus par parāda samaksas nokavējumu 245,87 EUR par laika posmu no 2013.gada 1.jūlija līdz 2016.gada 1.martam, kopā 1782,57 EUR.

Pirmās instances tiesa spriedumā atzina, ka prasītājs /pers. A/ netieši ir apstiprinājis, ka atbildētājs /pers. B/ kādu daļu no nomas maksas ir maksājis, par četriem mēnešiem skaidrā naudā, nesaņemot nekādu kvīti. Atbildētājs atzina prasību daļēji, tas ir par summu 1422,57 EUR, un šajā daļā tiesa prasību apmierināja, ((1536,70+245,87)-360 = 1422,57)).

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillikuma 1838.pants nosaka, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Pierādīt samaksu var ar visiem atļautiem pierādījuma līdzekļiem, bet sevišķi ar rakstisku apliecinājumu jeb kvīti; samaksas saņēmējs nedrīkst atteikties to izdod parādniekam.

Kvīti var izrakstīt vai nu uz paša parāda akta, ja tāds ir, vai atsevišķi.

Saskaņā ar minētā likuma normu, apelācijas instances tiesa nepiekrīt pirmās instances tiesa spriedumā izteiktam secinājumam, ka /pers. B/ ir veicis samaksu pēc līguma par četriem mēnešiem, jo to netieši ir apstiprinājis prasītājs, kā arī viņa paša rīcība, neceļot nekādus iebildumus pret atbildētāju.

No lietas materiāliem redzams, ka 2014.gada 21.jūlijā prasītājs ir nosūtījis /pers. B/ paziņojumu par telpu atbrīvošanu, kurā norāda arī par parāda esamību pēc līguma (lietas 19., 20.lapa).

Civilprocesa likuma 104.panta pirmā daļa nosaka, ka pušu un trešo personu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Minētā sakarā, to, ka nomas maksa samaksāta par strīdus četriem mēnešiem lietā norāda tikai atbildētāja /pers. B/ pārstāvis pirmās instances tiesā (skat. 2017.gada 7.jūlija tiesas sēdes protokolu, ka /pers. B/ apskatot savus ierakstus dienasgrāmatā, konstatēja, ka viņam ir ieraksts par to, ka viņš samaksājis par 4 mēnešiem, lietas 142.lapa), un citi pierādījumi šo faktu lietā neapstiprina. Tāpēc strīda gadījumā izvērtējos pierādījumus kopumā apelācijas instances tiesa atzīst, ka /pers. A/ prasība ir apmierināma pilnīgi, jo apelācijas sūdzībā pamatoti norādīts, ka pierādījumu, ka maksājumi veikti skaidrā naudā nav.

Saskaņā ar pušu noslēgtā 2013.gada 2.janvāra līguma 4.1.punktu un Civillikuma 2141.panta noteikumiem atbildētājam /pers. B/ ir pienākums maksāt nomas maksu 90 LVL mēnesī, kas par 12 mēnešiem ir 1536,70 EUR (1080 LVL), par ko prasītājs /pers. A/ ir izsniedzis arī rēķinus. Rēķinus/pers. B/ ir saņēmis, un katrā rēķinā ir norādīta samaksas summa, kārtība un termiņš.

Ņemot vērā minētos apstākļus, apelācijas instances tiesa secina, ka prasītāja /pers. A/ prasība par nomas maksas parāda piedziņu ir pamatota un apmierināma pilnīgi, tāpēc no atbildētāja /pers. B/ piedzenams nomas maksas parāds 360 EUR, tas ir nepiedzītā parāda summa pēc pirmās instances tiesas sprieduma (prasības summa 1536,70+245,87=1782,57 EUR, daļēji apmierināta prasība 1422,57 EUR, tādejādi nepiedzītā parāda summa ir 360 EUR).

Atbildētājs /pers. B/ pretprasībā lūdza piedzīt zaudējumus un norāda, ka pēc mutiski noslēgtā glabājuma līguma ar SIA "2G Rent" viņš nomātajās telpās /adrese/ glabāja traktoru. SIA "2G Rent" noslēdza ar pretprasības iesniedzēju arī patapinājuma līgumu, ar kuru atļāva izmantot traktoru savām vajadzībām un sniegt komercpakalpojumus trešajām personām. /pers. A/ ir jāatlīdzina atrautā peļņa, jo prasītājs rīkojās prettiesiski, lika šķēršļus, un /pers. B/ ar traktoru nevarēja izbraukt no telpām un gūt peļņu, jo veicot lauku apstrādi zemniekus saimniecībā "/Nosaukums/" viņš gūtu ienākumus 2120 EUR apmērā.

Civillikuma 1770.pants nosaka, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Tiesību doktrīnā norādīts, ka ar jēdzienu

"zaudējums" saprot jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī peļņas atrāvumu, papildu izdevumus un citus mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas.

Civillikuma 1771. un 1772.pants paredz tiesības uz atlīdzību personai sagaidāmās peļņas atrāvuma gadījumā.

Sagaidāmās peļņas atrāvums (zudušā labuma, negūtās peļņas) apmēra noteikšana balstās galvenokārt uz ekonomiskiem aprēķiniem *(sk. Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.- Rīga: Mans Īpašums, 2000, 268.lpp.).*

Senāta Civilais kasācijas departaments savulaik ir skaidrojis Civillikuma 1772.pantā ietvertā jēdziena "peļņa" būtību, noraidot viedokli, ka tajā nav runas par "vērtības pieaugumu". Senāts norādījis, ka šis likums pēc savas būtības neatšķiras no 1864. gada Civillikuma (Baltijas Vietējo Civillikuma kopojums) 3437.panta, kas sevī satur peļņas atrāvuma (pazaudējuma) jēdziena definējumu, un proti, "kas viņš kavējis noteikti sagaidāmu mantas pieaugumu". Tādejādi konstatējot, ka ar atbildētāja rīcību prasītājam liegta iespēja iegūt sagaidāmu mantas vērtības pieaugumu, ir pareizi piemērot Civillikuma 1772. un 1779.pantu (sk. Senāta Civilā kasācijas departamenta 1940.gada 22.februāra spriedumu lietā Nr.156: (XVI) Senāta Civilā kasācijas departamenta spriedumu izvilkumi. Sastādījuši Senāta Civilā kasācijas departamenta priekšsēdētājs, senators O.Ozoliņš un senators P.Leitāns. Spriedumu biroja materiāli. Tieslietu ministrijas Vēstneša pielikums. N1, 1949., 176.lpp.) *(sk.Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 15.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-12).*

No atbildētāja /pers. B/ paskaidrojumiem izriet, ka viņš 2014.gada 10.augustā u n 2015.gada 3.augustā saņēma zemnieku saimniecības "/Nosaukums/" īpašnieka /pers. C/ pasūtījumu lauku apstrādei, ko viņš veiktu ar traktoru, un attiecīgi, par šo darbu viņam samaksātu 1000 EUR un 1120 EUR.

Zaudējumu novērtēšanas jautājumā nav jāņem par pamatu tikai varbūtības, bet nedrīkst būt šaubu vai vismaz jābūt pierādītiem līdz tiesisku pierādījumu paticamības pakāpei, ka šāds pametums cēlies, tieši vai netieši (1773.p.) no tās darbības vai bezdarbības, ar ko zaudējums nodarīts.

Minētā sakarā pamatots ir apelācijas sūdzībā izteiktais arguments, ka pirmās instances tiesa nepamatoti atzina, ka prasītāja prettiesisko darbību rezultātā atbildētājam nodarīti zaudējumi. Pirmās instances tiesa spriedumā atzina, ka atbildētāja /pers. B/ iesniegtie līgumi lietā (pirkuma, patapinājuma, glabājuma), liecinieku /pers. E/, /pers. C/ liecības ir pamats zaudējumu piedziņai, jo /pers. B/ bija iespēja saņemt peļņu 2120 EUR apmērā.

Apelācijas instances tiesas ieskatā, atbildētāja /pers. B/ lietā iesniegtie pierādījumi pretprasības pamatojumam, pirkuma, glabājuma un patapinājuma līgumi, uz ko ir atsauce pirmās instances tiesas spriedumā, norāda uz tiesiskām attiecībām, ko nodibināja /pers. B/ ar trešajām personām, arī attiecībā uz traktoru "K – 701M". Bez tam 2013.gada 22.februāra pirkuma līgums ir noslēgts starp SIA "2G Rent" kā pircēju un /pers. D/ kā pārdevēju par traktoru "K – 701M" pārdošanu. Savukārt, saskaņā ar lietā iesniegtu Lursoft 2017.gada 29.augusta izziņu par traktortehniku, /pers. D/ joprojām ir traktora K-701, rūpnīcas numurs /numurs/, īpašnieks. Lieciniece /pers. E/ pirmās instances tiesā liecināja par apstākļiem un darījumiem, kas viņu saista ar /pers. B/, ka viņa ir aizdevumi viņam naudu 8400 EUR. /pers. B/ stāstīja, ka viņam ir sarunāts darbs, kur viņš varētu nopelnītu 1120 EUR un 1000 EUR, un daļēji atdotu parādu lieciniecei (sk. 2017.gada 7.jūlija tiesas sēdes protokols lietā, lietas 145.lapa). Savukārt liecinieks /pers. C/ pirmās instances tiesā liecināja, ka 2014.gada augustā pēc sludinājuma par meža un lauku pakalpojumiem, viņš satikās ar /pers. B/. Mutiski vienojās par zemes lauku darbiem, ka viņš varētu samaksāt 1000 EUR, bet šis "vīrs pazuda", un "uzzvanīja pats, ka kaut kādu iemeslu dēļ viņš šo pakalpojumu nespēs veikt", "tā mums arī palika". "Pavasarī tā reklāma parādījās atkal, un viss stāsts bija tieši tāds pats", un liecinieks norāda, ka viņš "atmeta ar roku un viņi izšķīrās" (sk. 2017.gada 7.jūlija tiesas sēde protokols lietā 143.,144.lapa)

Zaudējumu novērtēšanas jautājumā nav jāņem par pamatu tikai varbūtības, bet nedrīkst būt šaubu vai vismaz jābūt pierādītiem līdz tiesisku pierādījumu paticamības pakāpei, ka šāds pametums cēlies, tieši vai netieši (1773.p.) no tās darbības vai bezdarbības, ar ko zaudējums nodarīts.

Ņemot vērā augstāk minētos apstākļus, apelācijas instances tiesas ieskatā, atziņas par Civillikuma 1772.panta tvērumu nav attiecināmas uz izskatāmo strīdu par zaudējumu piedziņu. Lietā nav konstatēts, ka ar prasītāja /pers. A/ rīcību /pers. B/ liegta iespēja iegūt sagaidāmu mantas vērtības pieaugumu. Tas apstāklis, ka viņš gribēja noslēgt darījumus ar trešajām personām, par lauku darbu veikšanu, nav pamata lietā vispār izdarīt secinājumu, ka zaudējumu patiesais apmērs ir 2120 EUR, jo pēc būtības pretprasības iesniedzējs norāda uz apstākļiem, ka viņš varētu gūt ienākumus, ja darījumi būtu noslēgti.

Prasītājs /pers. A/ lietā iesniedza Rēzeknes tiesas 2016.gada 11.aprīļa spriedumu civillietā /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par nomas līguma izbeigšanu un izlikšanu no telpām, ar kuru prasība noraidīta. Minētā spriedumā konstatēti apelācijas sūdzības iesniedzēja /pers. A/ norādītie apstākļi par aizturējuma tiesībām. Komerclikuma 399.pantā un Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 17.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-579/2012 uz ko paskaidrojumos sakarā ar apelācijas sūdzību norāda /pers. B/, ir noteiktas komersanta aizturējuma tiesības, kas komersantam piešķir tiesību aizturēt viņa valdījumā esošas otram komersantam piederošas kustamas mantas. Minētā sakarā apelācijas instances tiesai nav pamata pušu strīda tiesiskas attiecības izšķirt pēc Komerclikuma normām, uz ko paskaidrojumos sakarā apelācijas sūdzību norāda /pers. B/, jo strīds nav noticis starp komersantiem vai komercsabiedrībām.

Apelācijas instances tiesa, ņemot vērā augstāk minētos apstākļus secina, ka lietā iesniegtā apelācijas sūdzība ir pamatota, tādejādi /pers. A/ prasība apmierināma pilnīgi.

Civilprocesa likuma 195.pantā noteikts tiesas pienākums lemt par tiesībām līdz sprieduma izpildei saņemt procentus.

Senāts 2007.gada 14.februāra spriedumā lietā Nr.SKC-75 un 2009.gada 25.novembra lēmumā lietā Nr.SPC–111 atzinis, ka Civilprocesa likuma 195.pantam ir imperatīvs raksturs. Tiesai minētās normas izpratnē, apmierinot prasību par naudas piedziņu, ir pienākums, neatkarīgi no prasījumā izteiktiem lūgumiem, noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus.

Tādejādi saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājam /pers. A/ atzīstamas tiesības saņemt no /pers. B/ likumiskos 6 % gadā no pamatparāda summas 1536,70 EUR, jo pirmās instances tiesa spriedumā minēto pienākumu nebija ievērojusi.

Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā, ka prasītājs īstenoja ar Civilprocesa likuma 74.panta otrās daļas 10.punktu un 413.pantu piešķirtās tiesības iesniegt apelācijas sūdzību, kurā sniedza priekšstatu par strīda faktiem, pierādījumiem, tiesību normu traktējumiem un citiem apstākļiem.

Apelācijas instances tiesa, ievērojot apelācijas sūdzības motīvus, atzina sūdzību par pamatotu un prasību apmierināja pilnīgi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Tā kā prasība apmierināta pilnīgi, tad atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas noteikumiem, no atbildētāja prasītāja labā piedzenama par prasības pieteikumu samaksātā valsts nodeva pilnīgi 49,38 EUR, un par apelācijas sūdzību valsts nodeva 333,94 EUR (lietas 171.lapa).

Apelācijas sūdzībā pieteikts lūgums par ceļa izdevumu atlīdzināšanu to faktiskajā apmērā par ierašanos uz tiesas sēdi pirmās instances tiesā, iesniedzot čekus par 45,10 EUR (lietas 40.lapa).

Civilprocesa likuma 44.panta trešā daļa noteic atbildētāja pienākumu atmaksāt prasītājam izdevumus lietas vešanai, tostarp ceļa izdevumus sakarā ar ierašanos tiesas sēdēm.

Ņemot vērā, ka prasība konkrētajā gadījumā apmierināta pilnīgi tad no atbildētāja prasītājas labā piedzenami ceļa izdevumi par ierašanos uz tiesas sēdi pirmās instances un apelācijas instances tiesā 45,10 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmo daļu lietā aprēķināti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu nosūtīšanu pirmās un apelācijas instances tiesā 25,67 EUR, kas nav samaksāti iepriekš, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu piedzenami no atbildētāja valsts labā.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434.pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

/pers. A/ prasības pieteikumu apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā nomas maksas parādu 360 EUR (trīs simti sešdesmit *euro*) un tiesāšanās izdevumus 428,42 EUR, un kopā 788,42 EUR (septiņi simti astoņdesmit astoņi *euro* un 42 centi).

Samaksa veicama /pers. A/, personas kods /personas kods/, kontā Nr./konta numurs/.

Noraidīt pilnīgi /pers. B/ pretprasību pret /pers. A/ par zaudējumu 2120 EUR piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 25,67 EUR (divdesmit pieci *euro* un 67 centi).

Noteikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, tiesības saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no pamatparāda 1536,70 EUR (viens tūkstotis pieci simti trīsdesmit seši *euro* un 70 centi) līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ieskaitāmi Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.90001672316, kontā LV51TREL2190458019000, maksājuma dokumentā norādot: saņēmēja iestāde – Valsts kase, kods: TRELLV22, iemaksas mērķis – 21499, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi un dati lietas identificēšanai.

Noteikt /pers. B/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā un samaksājot drošības naudu 300 EUR, kas iemaksājama Augstākās tiesas depozīta kontā - saņēmējs: LR Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr.90000068892, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr.LV83 TREL 8280 0100 0000 0, Ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010, papildus jānorāda personas dati un lietas numurs.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 18.decembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Tabore
Tiesnese V.Sokolova
Tiesnese L.Mežale